

Hz. Yusuf ﷺ kıssası gayr-ı islâmî bir devlette vazife almanın cevazına delil olur mu?

Soru: Maide suresindeki ayetten hareketle İslami olmayan sistemde görev almanın küfür olduğunu söyleyenlere karşı Hz. Yusuf üzerinden cevap veriliyor. Hz. Yusuf zamanında geçerli olan hükümlerin İslam’da farklı olma ihtimali var mıdır?

Cevap

Bir Müslümanın İslami olmayan bir sistemde görev almasını küfür olarak niteleyenler meseleyi inanç mevzuu bağlamında ele almaktadır. İnançla alakalı meselelerde İslam’dan önceki dinlerle İslam arasında bir ihtilaf yoktur. Tevhid hususunda Hz. Adem’den günümüze kadar tüm peygamberler muhataplarını aynı esaslara iman etmeye çağırmıştır. Buna göre İslami olmayan bir sistemde görev almaya bir inanç meselesi olarak bakıldığında Hz. Yusuf’un inancının bizim inancımızdan farklı olması mümkün değildir. Zira Allah Teâla, Allah Rasûlü ﷺ hakkında “Sana ancak, senden önceki peygamberlere söylenenler söylenmektedir.”¹ buyurmaktadır.

Esasında Allah Teâla’nın hükümlerini inkar etme, yalanlama, alaya alma, başka hükümleri O’nun hükümlerinden daha üstün kabul etme gibi inanca taalluk eden durumlar olmadığı müddetçe beşeri kanunları mücerret olarak uygulamak itikat değil amelle ilgili bir meseledir. İmkân olduğu halde bu hükümleri uygulamayan kişi günahkar olsa da yukarıda zikredilen durumlar gerçekleşmediği sürece bu mesele inançla alakalı bir mesele olmadığından bir iman-küfür meselesi olarak telakki edilmez. Ehl-i Sünnet’in esaslarından biri de zarûrât-ı diniyyeden(dinde tasdik edilmesi zaruri esaslar) bir şeyi inkar etmediği müddetçe ehli kıbleyi bir günah sebebiyle tekfir etmemektir. İslam dışı bir sistemde görev almaya amelî bir hadise olarak bakıldığında ise, önceki ümmetlerin İslam’dan farklı amelî hükümleri olmasına binaen Hz. Yusuf’un uygulamasının² İslam’ın kabul ettiği bir durum olup olmadığı akla gelmektedir. “İslam tarafından nesh edilmediği sürece önceki şariatlerin ahkamı bizim de ahkamımızdır.” kaidesine göre Hz. Yusuf’un uygulamasının nesh edildiğine dair bir delil bulunmadığına göre bizim şariatimizde de bu hükmün geçerli olduğunu söylememiz gerekir. Maide suresindeki “Allah Teâla’nın indirdikleriyle hükmetmeyenler kafirlerin ta kendileridir.”³ ayeti ise İbn Abbas’ın “Bu küfürden maksat dinden çıkararak küfür değil, nankörlük ve isyan manasındaki küçük küfürdür.”⁴ şeklindeki tevili, Ehl-i Sünnet’in “Ehl-i Kiblede olan biri, günah sebebiyle tekfir edilmez.” esasıyla birlikte anlaşıldığında Hz. Yusuf’un uygulamasını kat’i olarak nesh eden bir delil olmadığı görülecektir.

Hız. Musa zamanında Firavun'un istişare heyeti içinde bulunduğu halde imanını gizleyen, Firavun'un Hız. Musa'yı öldüreceğini söylemesi üzerine Hız. Musa'yı açıkça müdafaa eden kişinin Firavun'un yönettiği bir devlette vazife almasına rağmen Kur'an-ı Kerim tarafından "mümin" olarak nitelenmesi⁵ İslami esaslarla yönetilmeyen bir devlette görev almanın dinden çıkmaya sebep olmayacağına diğer bir delildir.

Gerek Hız. Yusuf'un gerekse de Hız. Musa zamanında yaşayan "mümin" kulun İslâmî olmayan devlet yapılarında görev almaları, ayrıca Kur'an- Kerim'in her iki hadiseyi de tenkitsiz bir şekilde nakletmesi göstermektedir ki İslami olmayan bir düzende vazife almak imani değil, ameli bir mevzdur ve kişinin dinden çıkmasına sebep olmaz.

1. Fussilet, 41/43.

2. bk. Yusuf, 12/55-76.

3. Maide, 5/44.

4. Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh b. Muhammed el-Hâkim en-Nîsâbûrî, *el-Müstedrek 'ale's-Şaḥîḥayn* (Riyad: Dâru'l-Meyman, 2014), No: 3258.

5. Mümin, 40/28.

